

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΜΕΡΟΣ Ι**

Αριθμός 4543	Τετάρτη, 9 Δεκεμβρίου 2015	1345
---------------------	-----------------------------------	-------------

Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2015 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 178(I) του 2015

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 1996 ΕΩΣ 2015

Προοίμιο.
Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.:
L 178,
28.06.2013,
σ. 66.

Για σκοπούς μερικής εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 2013 για την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου και την τροποποίηση της οδηγίας 2004/35/ΕΚ»,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

89(I) του 1996
158(I) του 2001
25(I) του 2002
41(I) του 2003
99(I) του 2003
33(I) του 2011
170(I) του 2015.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2015 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους του 1996 έως 2015 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως (Αρ. 2) του 2015.

Τροποποίηση
του άρθρου 2Α
του βασικού
νόμου.

2. Το εδάφιο (2) του άρθρου 2Α του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά τη λέξη «ασθενειών,» (πέμπτη γραμμή), της φράσης «την πρόληψη σοβαρών ατυχημάτων και τον περιορισμό των συνεπειών τέτοιων ατυχημάτων,».

Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι)
Αρ. 4543, 9.12.2015

Ν. 179(Ι)/2015

Ο περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2015 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 179(Ι) του 2015

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ ΝΟΜΟ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

Κεφ. 254.

59 του 1962

37 του 1967

16 του 1979

28 του 1989

33(Ι) του 1993

61(Ι) του 1995

145(Ι) του 2000

178(Ι) του 2002

89(Ι) του 2003

184(Ι) του 2004

97(Ι) του 2008

147(Ι) του 2013

128(Ι) του 2014

83(Ι) του 2015.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2015 και θα διαβάζεται μαζί με τον περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων Νόμο (που στο εξής θα αναφέρεται ως «ο βασικός νόμος»).

Τροποποίηση
του άρθρου 9
του βασικού
νόμου.

2. Το άρθρο 9 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση της παραγράφου (α) του εδαφίου (2) αυτού με την ακόλουθη νέα παράγραφο (α):

«(α) επιτύχει σε εξετάσεις για την εγγραφή φαρμακοποιού, σύμφωνα με τις διατάξεις σχετικών κανονισμών οι οποίοι δύναται να προβλέπουν την επιβολή τελών για τη συμμετοχή στις εξετάσεις εγγραφής φαρμακοποιού».

Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι)
Αρ. 4543, 9.12.2015

Ν. 180(Ι)/2015

Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2015 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 180(Ι) του 2015

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΗΣ
ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 1979 ΕΩΣ 2015

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

- Συνοπτικός τίτλος.
- 72 του 1979
73 του 1980
16 του 1981
124 του 1985
164 του 1985
297 του 1987
107(Ι) του 1992
71(Ι) του 1995
11(Ι) του 1996
118(Ι) του 1996
101(Ι) του 1997
45(Ι) του 2001
56(Ι) του 2001
209(Ι) του 2002
226(Ι) του 2002
3(Ι) του 2003
7(Ι) του 2009
31(Ι) του 2011
36(Ι) του 2011
58(Ι) του 2011
75(Ι) του 2011
87(Ι) του 2011
165(Ι) του 2015.
1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2015 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμους του 1979 έως 2015 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμοι του 1979 έως (Αρ. 2) του 2015.
- Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου.
2. Το άρθρο 2 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, στην κατάλληλη αλφαβητική σειρά, των ακόλουθων νέων όρων και των ορισμών τους:
- «προεκλογικές δαπάνες» σημαίνει τις δαπάνες που διενεργούνται κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου από τον υποψήφιο ή για λογαριασμό του από τον εκλογικό του αντιπρόσωπο·
- «προεκλογική περίοδος» σημαίνει τη χρονική περίοδο που αρχίζει τρεις (3) μήνες πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών και λήγει την εν λόγω ημερομηνία·.
- Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου.
3. Το άρθρο 5 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση από αυτό των λέξεων «εικοστόν πρώτον» (τρίτη γραμμή) με τις λέξεις «δέκατο όγδοο».
- Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου.
4. Το άρθρο 6 του βασικού νόμου αντικαθίσταται από το ακόλουθο νέο άρθρο 6:
- «Στέρηση του 6. Στερείται του εκλογικού δικαιώματος πρόσωπο το οποίο δυνάμει ειδικών διατάξεων έχει στερηθεί του δικαιώματος αυτού.».
- Τροποποίηση του βασικού νόμου με την κατάργηση του Τέταρτου Μέρους αυτού και των άρθρων 8 έως 15 που περιλαμβάνονται σε αυτό.
5. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την κατάργηση του Τέταρτου Μέρους αυτού και των άρθρων 8 έως 15 που περιλαμβάνονται σε αυτό.

Τροποποίηση του άρθρου 27 του βασικού νόμου.

6. Το άρθρο 27 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση από το εδάφιο (6) αυτού του αριθμού «6.30» (δεύτερη γραμμή) με τον αριθμό «6.00».

Τροποποίηση του άρθρου 46 του βασικού νόμου.

7. Το άρθρο 46 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση του εδαφίου (1) αυτού με το ακόλουθο νέο εδάφιο (1):

«(1) Κάθε πληρωμή που διενεργείται από υποψήφιο ή τον εκλογικό του αντιπρόσωπο σε σχέση με δαπάνη για τη διεξαγωγή της εκλογής υποστηρίζεται από τιμολόγιο ή απόδειξη και προκειμένου για ποσό πέραν των εκατόν ευρώ (€100) αυτή διενεργείται μέσω τραπεζικού εμβάσματος ή επιταγής.»

Τροποποίηση του άρθρου 52 του βασικού νόμου.

8. Το άρθρο 52 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την αντικατάσταση στο τέλος της παραγράφου (ε) του εδαφίου (1) αυτού του σημείου της τελείας με το σημείο της άνω τελείας και με την προσθήκη, αμέσως μετά, της ακόλουθης νέας παραγράφου (στ):

«(στ) όλες τις χορηγίες και τις εισφορές που έλαβε ο υποψήφιος:»

(β) με την προσθήκη στο τέλος του εδαφίου (1) αυτού της ακόλουθης νέας επιφύλαξης:

«Νοείται ότι, ο Έφορος, σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής της έκθεσης, επιβάλλει στον υποψήφιο χρηματικό πρόστιμο ύψους πεντακοσίων ευρώ (€500), το οποίο προσαυξάνεται κατά πενήντα ευρώ (€50) για κάθε επιπρόσθετη ημέρα καθυστέρησης υποβολής της έκθεσης.»

(γ) με την αντικατάσταση στο τέλος του εδαφίου (2) αυτού του σημείου της τελείας με το σημείο της άνω και κάτω τελείας και με την προσθήκη, αμέσως μετά, της ακόλουθης νέας επιφύλαξης:

«Νοείται ότι, ο εκλογικός αντιπρόσωπος δημοσιεύει την έκθεση πριν από την υποβολή της στον Έφορο σε τουλάχιστον μια ημερήσια εφημερίδα η οποία κυκλοφορεί στη Δημοκρατία.»

(δ) με την αντικατάσταση του εδαφίου (3) αυτού με το ακόλουθο νέο εδάφιο (3):

«(3) Ο Έφορος υποβάλλει για έλεγχο τις δυνάμει του εδαφίου (1) εκθέσεις στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής τους.»

(ε) με την προσθήκη στο εδάφιο (4) αυτού, αμέσως μετά την αρίθμηση «(2)» (δεύτερη γραμμή), της φράσης «για περίοδο που υπερβαίνει τον έναν (1) μήνα από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της έκθεσης» και

(στ) με την προσθήκη, αμέσως μετά το εδάφιο (4) αυτού, των ακόλουθων νέων εδαφίων (5), (6) και (7):

«(5) Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, αφού ελέγξει τα έξοδα που περιλαμβάνονται στην παράγραφο 5 της προβλεπόμενης στο εδάφιο (1) έκθεσης, συντάσσει εκθέσεις αναφορικά με τα ευρήματα των ελέγχων που διενεργεί, τις οποίες δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

(6) Οι φορείς που προσφέρουν διαφημιστικές υπηρεσίες αποστέλλουν στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας συγκεντρωτικές καταστάσεις για τις υπηρεσίες που προσέφεραν σε κάθε υποψήφιο ή για λογαριασμό του, εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών:

Νοείται ότι, φορέας ο οποίος παραλείπει να ενεργήσει σύμφωνα με τα πιο πάνω είναι ένοχος παρανόμου ενέργειας.

(7) Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, όταν διαπιστώσει υπέρβαση των επιτρεπόμενων εκλογικών δαπανών από οποιοδήποτε υποψήφιο, διαβιβάζει έκθεση στον Έφορο, ο οποίος επιβάλλει στον υποψήφιο χρηματικό πρόστιμο ίσο με την υπέρβαση.».

Τροποποίηση του άρθρου 55 του βασικού νόμου.

9. Το άρθρο 55 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση από το εδάφιο (1) αυτού των λέξεων «τας διακοσίας λίρας» (τρίτη γραμμή) με τη φράση «τα χίλια ευρώ (€1.000)».

Τροποποίηση του άρθρου 57 του βασικού νόμου.

10. Το άρθρο 57 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση από το εδάφιο (4) αυτού των λέξεων «ενός μηνός» (πρώτη γραμμή) με τη φράση «δύο (2) μηνών».

Τροποποίηση του άρθρου 63 του βασικού νόμου.

11. Το άρθρο 63 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την αντικατάσταση στο τέλος της παραγράφου (β) του εδαφίου (1) αυτού του σημείου της τελείας με το σημείο της άνω και κάτω τελείας και με την προσθήκη, αμέσως μετά, των ακόλουθων νέων επιφυλάξεων:

«Νοείται ότι, οι εφημερίδες που κυκλοφορούν κατά την παραμονή των εκλογών μπορούν να δημοσιεύουν μόνο ειδήσεις από τις προεκλογικές συγκεντρώσεις της προηγούμενης ημέρας:

Νοείται περαιτέρω ότι, οι αρχηγοί κομμάτων ή οι επικεφαλής συνασπισμών πλειόνων συνεργαζόμενων κομμάτων ή οι υποδεικνυόμενοι από αυτούς για σκοπούς εκλογής μπορούν να προβαίνουν σε δήλωση προς τα μέσα μαζικής ενημέρωσης κατά την έξοδό τους από το εκλογικό κέντρο στο οποίο ψηφίζουν.» και

(β) με την αντικατάσταση από το εδάφιο (3) αυτού των λέξεων «τους έξι μήνας» (τρίτη γραμμή) και «τας πεντακόσιες λίρας» (τρίτη και τέταρτη γραμμή) με τις φράσεις «τον έναν (1) χρόνο» και «τις πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000)», αντίστοιχα.

Τροποποίηση του άρθρου 63Α του βασικού νόμου.

12. Το εδάφιο (2) του άρθρου 63Α του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση από αυτό της φράσης «τους έξι μήνες ή με πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις £500» (δεύτερη και τρίτη γραμμή) με τη φράση «τον έναν (1) χρόνο ή με πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000)».

Τροποποίηση του Δεύτερου Πίνακα του βασικού νόμου.

13. Ο Δεύτερος Πίνακας του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση της παραγράφου 5 της Έκθεσης Εκλογικών Εξόδων, η οποία περιλαμβάνεται στον Τύπο 2, με την ακόλουθη νέα παράγραφο 5:

«5. Τα γενόμενα έξοδα για-

(α) Διαφημίσεις σε ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς οργανισμούς

(β) διαφημίσεις σε εφημερίδες, περιοδικά και διαφημιστικές πινακίδες.».

Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι)
Αρ. 4543, 9.12.2015

Ν. 181(Ι)/2015

Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2015 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 181(Ι) του 2015

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΗΣ ΜΕΛΩΝ
ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥΣ 1979 ΕΩΣ (ΑΡ. 2) ΤΟΥ 2015

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2015 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμους του 1979 έως (Αρ. 2) του 2015 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμοι του 1979 έως (Αρ. 3) του 2015.
- 72 του 1979
73 του 1980
16 του 1981
124 του 1985
164 του 1985
297 του 1987
107(Ι) του 1992
71(Ι) του 1995
11(Ι) του 1996
118(Ι) του 1996
101(Ι) του 1997
45(Ι) του 2001
56(Ι) του 2001
209(Ι) του 2002
226(Ι) του 2002
3(Ι) του 2003
7(Ι) του 2009
31(Ι) του 2011
36(Ι) του 2011
58(Ι) του 2011
75(Ι) του 2011
87(Ι) του 2011
165(Ι) του 2015
180(Ι) του 2015.

Τροποποίηση
του άρθρου 33
του βασικού
νόμου.

2. Το άρθρο 33 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση της υποπαραγράφου (ι) της παραγράφου (α) του εδαφίου (2) αυτού με την ακόλουθη νέα υποπαραγράφο (ι):
- «(ι) Τα αυτοτελή κόμματα ποσοστό 3,6%·»
- (β) με την αντικατάσταση από την παράγραφο (γ) του εδαφίου (2) αυτού της φράσης «τα 2/56» (τέταρτη γραμμή) με τη φράση «ποσοστό 3,6% επί» και
- (γ) με την αντικατάσταση από την παράγραφο (γ) του εδαφίου (4) αυτού της φράσης «τα 2/56» (όγδοη γραμμή) με τη φράση «ποσοστό 7,2% επί».

Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι)
Αρ. 4543, 9.12.2015

Ν. 182(Ι)/2015

Ο περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Παροχή Οικονομικής Βοήθειας σε Κοινότητες που Γειτνιάζουν με την Περιοχή Βασιλικού) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2015 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 182(Ι) του 2015

ΝΟΜΟΙ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ
(ΠΑΡΟΧΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΓΕΙΤΝΙΑΖΟΥΝ
ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ) ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 1995 ΕΩΣ 2010

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

67(Ι) του 1995
59(Ι) του 2000
80(Ι) του 2005
103(Ι) του 2010.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Παροχή Οικονομικής Βοήθειας σε Κοινότητες που Γειτνιάζουν με την Περιοχή Βασιλικού) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2015 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Παροχή Οικονομικής Βοήθειας σε Κοινότητες που Γειτνιάζουν με την Περιοχή Βασιλικού) Νόμους του 1995 έως 2010 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Παροχή Οικονομικής Βοήθειας σε Κοινότητες που Γειτνιάζουν με την Περιοχή Βασιλικού) Νόμοι του 1995 μέχρι 2015.

Αντικατάσταση
του άρθρου 3
του βασικού
νόμου

2. Το άρθρο 3 του βασικού νόμου διαγράφεται και αντικαθίσταται με το ακόλουθο νέο άρθρο 3:

«Διάθεση
οικονομικής
βοήθειας.

Κεφ.171.
10 του 1960
16 του 1960
24 του 1963
45 του 1969
53 του 1977
31 του 1979
116 του 1990
250 του 1990
40(Ι) του 1995
15(Ι) του 1996
75(Ι) του 1998
143(Ι) του 1999
158(Ι) του 2000
136(Ι) του 2002
11(Ι) του 2004
81(Ι) του 2004
164 (Ι) του 2004
116(Ι) του 2006
150(Ι) του 2011
174(Ι) του 2014.

3. Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού Νόμου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται, η Αρχή δύναται να διαθέσει ποσό που να μην υπερβαίνει τα οκτώ εκατομμύρια λίρες Κύπρου (£8.000.000) ή τα δεκατρία εκατομμύρια και επτακόσιες χιλιάδες ευρώ (€13.700.000) ή το εκάστοτε υπόλοιπό του, για την παροχή οικονομικής βοήθειας στις κοινότητες, μέσα στην περίοδο που λογίζεται ότι άρχισε την 29^η Ιουνίου 2015 και λήγει την 28^η Ιουνίου 2025.».

Ο περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2015 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 183(Ι) του 2015

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΩΦΕΛΗΜΑΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ) ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 2012 ΚΑΙ 2015

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

216(Ι) του 2012
52(Ι) του 2015.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2015 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) Νόμους του 2012 και 2015 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) Νόμοι του 2012 έως (Αρ. 2) του 2015.

Τροποποίηση
του άρθρου 2
του βασικού
νόμου.

2. Το άρθρο 2 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη στην κατάλληλη αλφαβητική σειρά, των ακόλουθων νέων όρων και των ορισμών αυτών:

«δικαστής» σημαίνει δικαστή οποιουδήποτε δικαστηρίου της Δημοκρατίας·

«σταθερό μηνιαίο ποσό» σημαίνει το ποσό το οποίο προκύπτει από τον υπολογισμό που καθορίζεται στην υποπαράγραφο (ii) της παραγράφου (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 7·».

Τροποποίηση
του άρθρου 7
του βασικού
νόμου.

3. Το άρθρο 7 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την αντικατάσταση στο τέλος της υποπαραγράφου (i) της παραγράφου (β) του εδαφίου (1) αυτού, του σημείου της άνω τελείας με άνω και κάτω τελεία, τη διαγραφή της λέξης «και» που ακολουθεί, και την προσθήκη αμέσως μετά των ακόλουθων επιφυλάξεων:

Νοείται ότι, σε περίπτωση κατά την οποία για μία ή περισσότερες περιόδους συντάξιμης υπηρεσίας δεν υπάρχουν διαθέσιμα μηνιαία μισθοδοτικά στοιχεία μεταξύ της ημερομηνίας πρόσληψης και της ημερομηνίας αφυπηρέτησης, ως 'μηνιαίες ακαθάριστες συντάξιμες απολαβές' καθορίζεται ο μέσος όρος των διαθέσιμων στοιχείων για τις μηνιαίες απολαβές του πλησιέστερου μήνα προς την αρχή και το τέλος κάθε τέτοιας περιόδου και σε περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχουν καθόλου διαθέσιμα μηνιαία μισθοδοτικά στοιχεία από την ημερομηνία πρόσληψης και για οποιαδήποτε χρονική περίοδο μετά την ημερομηνία αυτή, ως 'συντάξιμες απολαβές αναλογούσες σε κάθε τέτοια περίοδο', καθορίζεται ο μέσος όρος ανάμεσα στο μισθό πρόσληψης και τον πρώτο μήνα για τον οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία:

Νοείται περαιτέρω ότι, οι μηνιαίες ακαθάριστες συντάξιμες απολαβές που προκύπτουν, αναπροσαρμόζονται κατά την αξία της εκάστοτε ισχύουσας ασφαλιστικής μονάδας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων για κάθε συμπληρωμένο μήνα συντάξιμης υπηρεσίας·»

(β) με την αντικατάσταση του σημείου της τελείας στο τέλος της επιφύλαξης της υποπαραγράφου (ii) της παραγράφου (β) του εδαφίου (1) αυτού, με το σημείο της άνω και κάτω τελείας και την προσθήκη αμέσως μετά, της ακόλουθης νέας επιφύλαξης:

«Νοείται περαιτέρω ότι, η επιλογή αυτή είναι δεσμευτική.» και

- (γ) με την αντικατάσταση του σημείου της τελείας στο τέλος της επιφύλαξης του εδαφίου (4) αυτού, με το σημείο της άνω και κάτω τελείας και την προσθήκη αμέσως μετά, της ακόλουθης νέας επιφύλαξης:

«Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση που κατά τον υπολογισμό των ωφελημάτων αφυπηρέτησης μέλους της Αστυνομίας για την υπηρεσία του πριν την 1^η Ιανουαρίου 2013, λαμβάνεται υπόψη πλασματική υπηρεσία δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (2) του άρθρου 8 των περί Συντάξεων Νόμων του 1997 έως (Αρ. 2) του 2012, το οποίο προβλέπει περί του κυβερνητικού σχεδίου συντάξεων, η υπηρεσία αυτή μειώνεται κατά τους μήνες πραγματικής υπηρεσίας που δυνατόν το μέλος να έχει από την 1^η Ιανουαρίου 2013 και εντεύθεν.»

97(Ι) του 1997
3(Ι) του 1998
77(Ι) του 1999
141(Ι) του 2001
69(Ι) του 2005
37(Ι) του 2010
94(Ι) του 2010
31(Ι) του 2012
131(Ι) του 2012.

Τροποποίηση
του άρθρου 9
του βασικού
νόμου.

4. Το εδάφιο (2) του άρθρου 9 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση της παραγράφου (α) αυτού, με την ακόλουθη νέα παράγραφο:

«(α) Παρά τις διατάξεις οποιουδήποτε οικείου νόμου ή Κανονισμών, η ηλικία υποχρεωτικής αφυπηρέτησης μέλους της Αστυνομίας που έχει το βαθμό του υπαστυνόμου ή ανώτερο αυτού, είναι η ηλικία των εξήντα τριών (63) ετών.»

- (β) με την αντικατάσταση από την παράγραφο (β) αυτού, των λέξεων «εξήντα (60) ετών» (τρίτη γραμμή), με τις λέξεις «πενήντα οκτώ (58) ετών» και
- (γ) με την αντικατάσταση στη δεύτερη επιφύλαξη της παραγράφου (β) αυτού, των λέξεων «πενήντα εννέα (59) ετών» (τρίτη γραμμή), με τις λέξεις «πενήντα οκτώ (58) ετών».

Τροποποίηση
του άρθρου 10
του βασικού
νόμου.

5. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την αντικατάσταση του άρθρου 10 αυτού, με το ακόλουθο νέο άρθρο:

«Οικειοθελής
πρόωρη
αφυπηρέτηση.

10.-(1) Παρά τις διατάξεις οποιουδήποτε οικείου νόμου ή Κανονισμών, υπάλληλος με συντάξιμη υπηρεσία όχι λιγότερη των πέντε (5) ετών και νοουμένου ότι ο διορισμός του σε συντάξιμη θέση έχει επικυρωθεί, αποκτά δικαίωμα για υποβολή αίτησης για οικειοθελή πρόωρη αφυπηρέτηση.

(2) Σε περίπτωση υπαλλήλου, ο οποίος μετά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου υποβάλλει αίτηση για οικειοθελή πρόωρη αφυπηρέτηση πριν τη συμπλήρωση της ηλικίας υποχρεωτικής αφυπηρέτησης, όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 9, η οποία εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο, καταβάλλεται σε αυτόν εφάπαξ ποσό και σύνταξη όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 7.

- (3) Παρά τις διατάξεις οποιουδήποτε οικείου νόμου ή Κανονισμών, σε περίπτωση υπαλλήλου, ο οποίος αφυπηρετεί μετά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) (Τροποποιητικού) (Αρ. 2) Νόμου του 2015, πριν από τη συμπλήρωση της ηλικίας υποχρεωτικής αφυπηρέτησης, όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 9, ο χρόνος καταβολής του εφάπαξ ποσού και ο χρόνος έναρξης καταβολής της σύνταξης, καθορίζονται ως ακολούθως:

183(Ι) του 2015.

- (α) Το εφάπαξ ποσό, το οποίο κερδήθηκε για την υπηρεσία του υπαλλήλου μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου 2012, καταβάλλεται αμέσως κατά την ημερομηνία αφυπηρέτησης αυτού· και
- (β) η σύνταξη, η οποία κερδήθηκε για την υπηρεσία του υπαλλήλου μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου 2012, αρχίζει να καταβάλλεται σε αυτόν

σύμφωνα με τις διατάξεις του οικείου νόμου ή Κανονισμών σχετικά με την ηλικία έναρξης καταβολής σύνταξης·

- (γ) η ηλικία καταβολής του εφάπαξ ποσού και η ηλικία έναρξης καταβολής της σύνταξης, τα οποία κερδήθηκαν για την υπηρεσία του υπαλλήλου από την 1^η Ιανουαρίου 2013 και εντεύθεν, είναι η προβλεπόμενη στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2.

183(Ι) του 2015. (4) Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος Νόμου, σε περίπτωση υπαλλήλου ο οποίος αφυπηρετεί ή παραιτείται μετά την έναρξη της ισχύος του περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) (Τροποποιητικού) (Αρ. 2) Νόμου του 2015, ο οποίος δεν έχει δικαίωμα σε καταβολή σύνταξης και εφάπαξ ποσού αλλά μόνο φιλοδώρηματος, αυτό καταβάλλεται εξ ολοκλήρου κατά την ημερομηνία αφυπηρέτησης ή παραίτησής του:

Νοείται ότι, το φιλοδώρημα το οποίο κερδίζεται με υπηρεσία από την 1^η Ιανουαρίου 2013 και εντεύθεν, υπολογίζεται με βάση το μέσο όρο των ετήσιων ακαθάριστων συντάξιμων απολαβών του συνόλου της συντάξιμης υπηρεσίας αυτού από την ημερομηνία πρόσληψης και μέχρι την ημερομηνία αφυπηρέτησής του, αναπροσαρμοσμένων κατά την αξία της εκάστοτε ισχύουσας ασφαλιστικής μονάδας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων:

Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση κατά την οποία για μία ή περισσότερες περιόδους συντάξιμης υπηρεσίας δεν υπάρχουν διαθέσιμα μηνιαία μισθοδοτικά στοιχεία μεταξύ της ημερομηνίας πρόσληψης και της ημερομηνίας αφυπηρέτησης, ως «μηνιαίες ακαθάριστες συντάξιμες απολαβές» καθορίζεται ο μέσος όρος των μηνιαίων απολαβών του πλησιέστερου μήνα προς την αρχή και το τέλος κάθε τέτοιας περιόδου και οι μηνιαίες ακαθάριστες συντάξιμες απολαβές που προκύπτουν, αναπροσαρμόζονται κατά την αξία της εκάστοτε ισχύουσας ασφαλιστικής μονάδας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων για κάθε συμπληρωμένο μήνα συντάξιμης υπηρεσίας.».

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου.

6. Το άρθρο 11 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση στο εδάφιο (1) αυτού, της φράσης «στους Πίνακες 3 έως 12, αναλόγως της ηλικίας υποχρεωτικής αφυπηρέτησης, όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 9» (έκτη έως όγδοη γραμμή) και της αντίστοιχης αναφοράς παραπλευρώς, με τη φράση «στον Πίνακα 3, αναλόγως της ηλικίας υποχρεωτικής αφυπηρέτησης, όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 9 και σε συνάρτηση με την ηλικία καταβολής του εφάπαξ ποσού και έναρξης καταβολής της σύνταξης όπως καθορίζονται στον Πίνακα 2.»·
- (β) με τη διαγραφή του σημείου της τελείας στο τέλος του εδαφίου (4) αυτού και την προσθήκη αμέσως μετά, της φράσης «ή στην περίπτωση υπαλλήλου ο οποίος αφυπηρετεί οικειοθελώς πρόωρα ή παραιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του οικείου νόμου ή Κανονισμών και ο οποίος διασφαλίζει δικαίωμα σε φιλοδώρημα μόνον.»· και
- (γ) με τη διαγραφή των εδαφίων (2) και (3) αυτού και την αναρίθμηση του υφιστάμενου εδαφίου (4), σε εδάφιο (2).

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου 13Α.

7. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το άρθρο 13 αυτού, του ακόλουθου νέου άρθρου:

«Εξαιρέση δικαστή.

13Α. Κάθε δικαστής εξαιρείται από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 8, 9 και 13, οι οποίες τυγχάνουν εφαρμογής και στην περίπτωση του.».

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την κατάργηση των Πινάκων 1 έως 12 αυτού και την αντικατάστασή τους με τους νέους Πίνακες 1, 2 και 3.

8. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με τη διαγραφή των Πινάκων 1 έως 12 αυτού και την αντικατάστασή τους με τους νέους Πίνακες 1, 2 και 3, ως ακολούθως:

«ΠΙΝΑΚΑΣ 1
(Άρθρο 7)

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΕΦΑΠΑΞ ΠΟΣΟΥ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΟ ΕΤΗΣΙΟ ΠΟΣΟ	
Ηλικία	Πρόσοδος
45	19,29
46	19,00
47	18,69
48	18,37
49	18,06
50	17,74
51	17,40
52	17,07
53	16,73
54	16,38
55	16,03
56	15,68
57	15,32
58	14,96
59	14,60
60	14,24
61	13,87
62	13,49
63	13,12
64	12,73
65	12,36

Η πρόσοδος αντιστοιχίζεται με συμπληρωμένα έτη ηλικίας του / της υπαλλήλου.

Μήνες πέραν των συμπληρωμένων ετών ηλικίας αγνοούνται και ενδιάμεσοι πρόσοδοι μεταξύ δύο ηλικιών δεν υπολογίζονται.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
(Άρθρο 10)

ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΗΣ ΠΡΟΩΡΗ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΗ			
Α/Α	ΕΤΟΣ ΠΡΟΩΡΗΣ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΕΦΑΠΑΞ ΠΟΣΟΥ (Χρόνια και μήνες πριν από τη συμπλήρωση της ηλικίας υποχρεωτικής αφυπηρέτησης)	ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ (Χρόνια και μήνες πριν από τη συμπλήρωση της ηλικίας υποχρεωτικής αφυπηρέτησης)
1.	2013	18 χρόνια	8 χρόνια
2.	2014	18 χρόνια	8 χρόνια
3.	2015	18 χρόνια	8 χρόνια
4.	2016	18 χρόνια	8 χρόνια
5.	2017	17 χρόνια και 6 μήνες	7 χρόνια και 6 μήνες
6.	2018	17 χρόνια	7 χρόνια
7.	2019	16 χρόνια και 6 μήνες	6 χρόνια και 6 μήνες
8.	2020	16 χρόνια	6 χρόνια
9.	2021	15 χρόνια και 6 μήνες	5 χρόνια και 6 μήνες
10.	2022 και μετέπειτα	15 χρόνια	5 χρόνια

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
(Άρθρο 11)

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΩΦΕΛΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΠΟΥ ΑΦΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΠΡΙΝ ΤΟ ΕΚΑΣΤΟΤΕ ΙΣΧΥΟΝ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΩΝ ΠΡΙΝ ΤΟ ΕΚΑΣΤΟΤΕ ΙΣΧΥΟΝ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ*	ΣΥΝΤΑΞΗ	ΕΦΑΠΑΞ
18	-	32,10%
17	-	31,00%
16	-	29,80%
15	-	28,60%
14	-	27,40%
13	-	26,10%
12	-	24,70%
11	-	23,30%
10	-	21,80%
9	-	20,20%
8	34,00%	18,60%
7	30,90%	16,80%
6	27,60%	14,80%

5	23,90%	12,80%
4	19,90%	10,60%
3	15,60%	8,20%
2	10,90%	5,70%
1	5,70%	2,90%
0	0,00%	0,00%

* Έτη πριν το εκάστοτε ισχύον όριο ηλικίας υποχρεωτικής αφυπηρέτησης λαμβάνοντας υπόψη τη μεταβατική περίοδο 2013 - 2021 η οποία καθορίζεται στον Πίνακα 2, σύμφωνα με την οποία για σκοπούς επιβολής αναλογιστικής μείωσης καθορίζονται κατά μέγιστο το όριο τα οχτώ (8) έτη μετά την ηλικία έναρξης καταβολής της σύνταξης και τα δεκαοχτώ (18) έτη μετά την ηλικία καταβολής του εφάπαξ ποσού το οποίο αντιστοιχεί σε κάθε έτος της περιόδου 2013 – 2022.

Στην περίπτωση που η αφυπηρέτηση πριν το όριο ηλικίας υποχρεωτικής αφυπηρέτησης λαμβάνοντας υπόψη το μήνα αφυπηρέτησης, δεν αντιστοιχεί σε ακριβή αριθμό ετών, αλλά βρίσκεται στο ενδιάμεσο δύο (2) χρόνων για τα οποία ισχύει διαφορετικός συντελεστής αναλογιστικής μείωσης, υπολογίζεται νέος συντελεστής μεταξύ των δύο συντελεστών που αφορούν σε ακριβή έτη στα οποία εμπίπτει η αφυπηρέτηση. Ο υπολογισμός γίνεται αναλογικά, στη βάση του αριθμού των συμπληρωμένων μηνών του έτους κατά το οποίο επισυμβαίνει η αφυπηρέτηση πριν το εκάστοτε ισχύον όριο ηλικίας υποχρεωτικής αφυπηρέτησης.».

Έναρξη της ισχύος του περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένου και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) (Τροποποιητικού) (Αρ. 2) Νόμου του 2015.
183(Ι) του 2015.

9. Ο περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2015, θεωρείται ότι τέθηκε σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2013, με εξαίρεση τις διατάξεις της παραγράφου (α) του άρθρου 4 αυτού, οι οποίες θεωρείται ότι τέθηκαν σε ισχύ από τη 17^η Απριλίου 2015 και της παραγράφου (α) του άρθρου 6 και του άρθρου 8 αυτού, οι οποίες τίθενται σε ισχύ από την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Ι
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Συνοπτικός τίτλος.
2. Ερμηνεία.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ
ΣΥΝΑΨΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ

3. Σκοπός.
4. Έννομα αποτελέσματα και συνέπειες Πολιτικής Συμβίωσης.
5. Προϋποθέσεις σύναψης Πολιτικής Συμβίωσης.
6. Διαδικασία σύναψης Πολιτικής Συμβίωσης.
7. Έκδοση Πιστοποιητικού Πολιτικής Συμβίωσης.
8. Ειδικό Μητρώο Πολιτικής Συμβίωσης.
9. Πιστοποιημένο αντίγραφο αποτελεί απόδειξη.
10. Έναρξη της ισχύος της Πολιτικής Συμβίωσης.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ
ΑΚΥΡΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ

11. Άκυρη Πολιτική Συμβίωση.
12. Ακυρώσιμη Πολιτική Συμβίωση.
13. Διάταγμα για κήρυξη Πολιτικής Συμβίωσης ως άκυρης.
14. Παραγραφή δικαιώματος ακύρωσης.
15. Αποτελέσματα κήρυξης Πολιτικής Συμβίωσης ως άκυρης.
16. Ιδιότητα παιδιού ακυρωθείσας Πολιτικής Συμβίωσης.

ΜΕΡΟΣ ΙV
ΛΥΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ

17. Λύση Πολιτικής Συμβίωσης.
18. Κριτήρια τα οποία λαμβάνονται υπόψη από το Δικαστήριο για την έκδοση διατάγματος λύσης Πολιτικής Συμβίωσης.

ΜΕΡΟΣ V
ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ

19. Τεκμήριο καταγωγής από Πολιτική Συμβίωση.
20. Τεκμήριο πατρότητας.
21. Σύγκρουση τεκμηρίου.
22. Εφαρμοστέο δίκαιο.

ΜΕΡΟΣ VI
ΔΙΑΤΡΟΦΗ

23. Υποχρέωση διατροφής.
24. Διατροφή.
25. Αποκλεισμός ή περιορισμός διατροφής σε περίπτωση διατάγματος λύσης Πολιτικής Συμβίωσης.
26. Μέτρο και περιεχόμενο της διατροφής σε περίπτωση λύσης Πολιτικής Συμβίωσης.
27. Προσωρινό διάταγμα διατροφής.
28. Η διατροφή καταβάλλεται περιοδικά.
29. Τροποποίηση διατάγματος διατροφής.
30. Διατάγματα αποκοπής/ανάληψης από τραπεζικό λογαριασμό.
31. Λήξη διατάγματος διατροφής.
32. Τρόπος είσπραξης διατροφής.

ΜΕΡΟΣ VII
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

33. Περιουσιακή αυτοτέλεια των συμβίων.
34. Αξίωση συμμετοχής σε περιουσία.
35. Αποκάλυψη περιουσιακών στοιχείων και εξέταση από το Δικαστήριο.

36. Πρόσθετη εξουσία του Δικαστηρίου.
37. Εφαρμογή του περί Δόλιων Μεταβιβάσεων (Ακύρωση) Νόμου.
38. Διατάγματα μεταβίβασης στον αιτητή.
39. Απαλλαγή από τέλη και δικαιώματα.
40. Παραγραφή αξίωσης.
41. Δωρεές μεταξύ συμβίων.
42. Απώλεια δικαιώματος έγερσης αγωγής και μείωση του ποσού της αξίωσης.

ΜΕΡΟΣ VIII
ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

43. Αναγνώριση πολιτικής συμβίωσης που συνήφθηκε εκτός της Δημοκρατίας.
44. Θέματα διαδοχής και κληρονομιάς.
45. Τέλη.
46. Αδικήματα και ποινές.
47. Κανονισμοί.

ΠΡΩΤΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
ΤΡΙΤΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

Ο περί Πολιτικής Συμβίωσης Νόμος του 2015 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 184(I) του 2015

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

ΜΕΡΟΣ Ι
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Πολιτικής Συμβίωσης Νόμος του 2015.

Ερμηνεία.

2. Στο Νόμο αυτό, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια –

141(I) του 2002
65(I) του 2003
76(I) του 2003
62(I) του 2004
13(I) του 2006
123(I) του 2007
92(I) του 2009
81(I) του 2010
44(I) του 2011
36(I) του 2013
174(I) του 2013
15(I) του 2015
16(I) του 2015
44(I) του 2015.

«Γενικός Ληξίαρχος» και «Βοηθός Γενικός Ληξίαρχος» έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τον περί Αρχείου Πληθυσμού Νόμο.

«Δημοκρατία» σημαίνει την Κυπριακή Δημοκρατία.

23 του 1990
247 του 1990
231 του 1991
88(I) του 1994
33(I) του 1996
61(I) του 1997
26(I) του 1998
92(I) του 1998
46(I) του 1999
96(I) του 1999
58(I) του 2000
63(I) του 2006
69(I) του 2009.

«Δικαστήριο» σημαίνει το Οικογενειακό Δικαστήριο που καθιερύεται δυνάμει των διατάξεων του περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμου.

«Ειδικό Μητρώο Πολιτικής Συμβίωσης» σημαίνει το μητρώο που τηρεί ο Βοηθός Γενικός Ληξίαρχος σύμφωνα με το άρθρο 8.

«Έντυπο Πολιτικής Συμβίωσης» σημαίνει το έντυπο που υποβάλλεται στο Ληξίαρχο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6.

«Ληξίαρχος» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τον περί Αρχείου Πληθυσμού Νόμο, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται, και περιλαμβάνει άλλο από το Ληξίαρχο εξουσιοδοτημένο λειτουργό.

«Μητρώο» σημαίνει το μητρώο που τηρεί ο Ληξίαρχος σύμφωνα με το άρθρο 7.

«περιουσία» σημαίνει την κινητή και ακίνητη ιδιοκτησία η οποία αποκτήθηκε οποτεδήποτε μετά τη σύναψη Πολιτικής Συμβίωσης από οποιοδήποτε από τους συμβίους.

«Πιστοποιητικό Πολιτικής Συμβίωσης» σημαίνει το πιστοποιητικό που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7.

«σύμβιοι» σημαίνει τα πρόσωπα τα οποία συνάπτουν Πολιτική Συμβίωση δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 5.

«Πολιτική Συμβίωση» σημαίνει σχέση συμβίωσης, η οποία αναγνωρίζεται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου·

«συνεισφορά» σημαίνει την οποιαδήποτε μορφής συνεισφορά των συμβίων στην απόκτηση ή τη δημιουργία περιουσίας και περιλαμβάνει τη φροντίδα της οικογενειακής εστίας και των μελών της οικογένειας·

«τέκνο» σημαίνει πρόσωπο το οποίο δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας του, αλλά δεν περιλαμβάνει έγγαμο πρόσωπο που δεν έχει συμπληρώσει την εν λόγω ηλικία·

«χώρα καταγωγής» σημαίνει τη χώρα της οποίας ο σύμβιος στην Πολιτική Συμβίωση κατέχει την υπηκοότητα ή, εάν ο σύμβιος είναι ανιθαγενής, τη χώρα της συνήθους διαμονής του ή τη χώρα στην οποία κατοικούσε κατά το χρονικό διάστημα των πέντε (5) ετών πριν από την ημερομηνία της εγκατάστασής του στη Δημοκρατία.

ΜΕΡΟΣ II ΣΥΝΑΨΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ

Σκοπός. **3.** Σκοπός του παρόντος Νόμου είναι η ρύθμιση των όρων και των έννομων αποτελεσμάτων Πολιτικής Συμβίωσης για τους συμβίους τόσο κατά τη διάρκειά της όσο και μετά τη λήξη της.

Έννομα αποτελέσματα και συνέπειες Πολιτικής Συμβίωσης.
19(Ι) του 1995.
104(Ι) του 2003
66(Ι) του 2009.

4. Εκτός όπου προβλέπεται διαφορετικά στον παρόντα Νόμο, Πολιτική Συμβίωση που έχει συναφθεί δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, εξαιρουμένου του περί Υιοθεσίας Νόμου, έχει, τηρουμένων των αναλογιών, τα αντίστοιχα αποτελέσματα και συνέπειες ως εάν να είχε τελεστεί γάμος δυνάμει των διατάξεων του περί Γάμου Νόμου και οποιαδήποτε αναφορά σε νομοθεσία της Δημοκρατίας σε «σύζυγο» θα ερμηνεύεται ως αναφορά και σε σύμβιο σε Πολιτική Συμβίωση.

Προϋποθέσεις σύναψης Πολιτικής Συμβίωσης.

5.-(1) Για τη σύναψη Πολιτικής Συμβίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, απαιτείται η ελεύθερη συναίνεση των προσώπων που προτίθενται να τη συνάψουν.

(2) Για τους σκοπούς του εδαφίου (1), δεν υπάρχει ελεύθερη συναίνεση των προσώπων που προτίθενται να συνάψουν Πολιτική Συμβίωση, αν οποιοδήποτε από αυτά-

- (α) Κατά το χρόνο σύναψης της Πολιτικής Συμβίωσης, δεν είναι ικανό να συνάψει Πολιτική Συμβίωση, ή
- (β) τελεί υπό πλάνη σχετικά με την ταυτότητα του άλλου προσώπου ή έχει καταστεί θύμα απάτης ή ψευδούς παράστασης, ή
- (γ) έχει εξαναγκαστεί να συνάψει Πολιτική Συμβίωση με απειλή ή/και ψυχική πίεση.

(3) Για τους σκοπούς της παραγράφου (α) του εδαφίου (2) του παρόντος άρθρου, πρόσωπο δεν είναι ικανό για σύναψη Πολιτικής Συμβίωσης, αν αυτό-

- (α) Δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας του, ή
- (β) είναι ανίκανο κατά το χρόνο σύναψης της Πολιτικής Συμβίωσης να αντιληφθεί και να εκτιμήσει την πράξη του ούτως ώστε να συναινέσει στη σύναψη Πολιτικής Συμβίωσης, λόγω ψυχικής ή νοητικής διαταραχής ή ανεπάρκειας ή λόγω εγκεφαλικής ή άλλης πάθησης ή ασθένειας ή λόγω εξάρτησης από εξαρτησιογόνες ουσίες ή λόγω προβλημάτων ψυχικής υγείας.

(4) Για τους σκοπούς της παραγράφου (γ) του εδαφίου (2), πρόσωπο έχει εξαναγκαστεί να συνάψει Πολιτική Συμβίωση με απειλή όταν-

- (α) Δίδει τη συγκατάθεσή του για σύναψη Πολιτικής Συμβίωσης μετά από οποιαδήποτε ενέργεια, πράξη ή παράλειψη που δύναται να επιφέρει φόβο στο μέσο λογικό άνθρωπο ότι θα εκτεθεί σε άμεσο και σημαντικό κίνδυνο η ζωή, η τιμή, η ελευθερία, η σωματική ακεραιότητα ή η περιουσία του ή εκείνη των μελών της οικογένειάς του, εξαιτίας του φόβου αυτού·
- (β) αποσπάται η συγκατάθεσή του για σύναψη Πολιτικής Συμβίωσης, μετά από οποιαδήποτε νόμιμη, παράνομη ή εναντίον των χρηστών ηθών ενέργεια ή πράξη ή δήλωση που επιφέρει φόβο στο μέσο λογικό άνθρωπο, εξαιτίας του λόγου αυτού.

Διαδικασία
σύναψης
Πολιτικής
Συμβίωσης.
Πρώτος
Πίνακας.

6.-(1) Τα προτιθέμενα να συνάψουν Πολιτική Συμβίωση πρόσωπα παρουσιάζονται αυτοπροσώπως ενώπιον του Ληξιαρχου της επαρχίας στην οποία διαμένει ένα εξ' αυτών ή, σε περίπτωση που δεν διαμένουν μόνιμα στη Δημοκρατία, της επαρχίας της επιλογής τους, και υποβάλλουν δεόντως συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τα ίδια το Έντυπο Πολιτικής Συμβίωσης που εκτίθεται στον Πρώτο Πίνακα, μαζί με το οποίο παρουσιάζει έκαστος τα ακόλουθα έγγραφα:

- (α) Έγκυρο και σε ισχύ δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριό ή άλλο ισότιμο ταξιδιωτικό έγγραφο·
- (β) ένορκη δήλωση ότι -
  - (i) δεν έχει συνάψει γάμο ή άλλη Πολιτική Συμβίωση που βρίσκεται σε ισχύ,
  - (ii) δεν γνωρίζει την ύπαρξη οποιουδήποτε κωλύματος ή νομικού εμποδίου για τη σύναψη Πολιτικής Συμβίωσης, και
  - (iii) εξασφαλίστηκε κάθε αναγκαία συγκατάθεση η οποία απαιτείται για τη σύναψη Πολιτικής Συμβίωσης ή ότι δεν απαιτείται καμιά τέτοια συγκατάθεση·
- (γ) δεόντως επικυρωμένο πρωτότυπο ή αντίγραφο πιστοποιητικού ελευθερίας ή άλλο δεόντως επικυρωμένο, ισότιμο πρωτότυπο πιστοποιητικό που εκδίδεται από τις αρμόδιες αρχές της χώρας καταγωγής των προσώπων που προτίθενται να συνάψουν Πολιτική Συμβίωση:

Νοείται ότι, όταν ένα εκ των προτιθέμενων να συνάψουν Πολιτική Συμβίωση πρόσωπο ή και τα δύο, διαμένουν στη Δημοκρατία υπό το καθεστώς του δικαιούχου διεθνούς προστασίας ή του αιτητή δυνάμει των διατάξεων του περί Προσφύγων Νόμου, ο Ληξίαρχος, αφού διαπιστώσει ότι το πρόσωπο ή τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν στην κατοχή τους τα έγγραφα που αναφέρονται στις παραγράφους (α) και (γ) του παρόντος εδαφίου, δύναται να τους απαλλάξει από την υποχρέωση υποβολής τους και, αντί αυτών, να απαιτήσει προς επαλήθευση της ταυτότητάς τους την υποβολή άλλων εγγράφων.

6(Ι) του 2000
6(Ι) του 2002
53(Ι) του 2003
67(Ι) του 2003
9(Ι) του 2004
241(Ι) του 2004
154(Ι) του 2005
112(Ι) του 2007
122(Ι) του 2009
9(Ι) του 2013
58(Ι) του 2014
59(Ι) του 2014.

(2) Ο Ληξίαρχος, αφού ικανοποιηθεί από τα έγγραφα που υποβάλλονται δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1), καλεί τα προτιθέμενα να συνάψουν Πολιτική Συμβίωση πρόσωπα σε ενώπιόν του δήλωση ότι συμφωνούν στη σύναψη Πολιτικής Συμβίωσης, αναγιγνώσκει προς αυτούς το κείμενο που εκτίθεται στο Δεύτερο Πίνακα και υπογράφει το Έντυπο Πολιτικής Συμβίωσης.

Δεύτερος
Πίνακας.

(3) Στην παρουσία των προτιθέμενων να συνάψουν Πολιτική Συμβίωση προσώπων και του Ληξιαρχου, το Έντυπο Πολιτικής Συμβίωσης υπογράφεται από δύο (2) μάρτυρες που έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας τους και έχουν σώας τας φρένας.

Έκδοση
Πιστοποιητικού
Πολιτικής
Συμβίωσης.
Τρίτος Πίνακας.

7.-(1) Ο Ληξίαρχος, αφού καταβληθεί το καθορισμένο τέλος, εκδίδει Πιστοποιητικό Πολιτικής Συμβίωσης στον τύπο που εκτίθεται στον Τρίτο Πίνακα, σε τρία (3) δεόντως επικυρωμένα αντίγραφα που φέρουν την ημερομηνία της καταχώρησής του και καταχωρεί στο Μητρώο το πρωτότυπο υπογεγραμμένο Πιστοποιητικό Πολιτικής Συμβίωσης, το πρωτότυπο υπογεγραμμένο Έντυπο Πολιτικής Συμβίωσης και αντίγραφο των λοιπών εγγράφων που υποβάλλονται δυνάμει του άρθρου 6.

(2) Ο Ληξίαρχος δίδει ένα (1) επικυρωμένο αντίγραφο πιστοποιητικού Πολιτικής Συμβίωσης σε έκαστο σύμβιο και αποστέλλει ένα (1) επικυρωμένο αντίγραφο στο Βοηθό Γενικό Ληξίαρχο εντός επτά (7) ημερών από την καταχώρησή του στο Μητρώο.

Ειδικό Μητρώο
Πολιτικής
Συμβίωσης.

8.-(1) Ο Βοηθός Γενικός Ληξίαρχος τηρεί Ειδικό Μητρώο Πολιτικής Συμβίωσης στο οποίο καταχωρεί χρονολογημένα το αντίγραφο κάθε Πιστοποιητικού Πολιτικής Συμβίωσης που αποστέλλει ο Ληξίαρχος δυνάμει του άρθρου 7.

(2) Κατόπιν γραπτού αιτήματος από τους συμβίους, μαζί ή ξεχωριστά, και εφόσον καταβληθεί το καθορισμένο τέλος, ο Βοηθός Γενικός Ληξίαρχος εκδίδει πιστοποιημένο αντίγραφο του Πιστοποιητικού Πολιτικής Συμβίωσης.

Πιστοποιημένο αντίγραφο αποτελεί απόδειξη.

9. Πιστοποιημένο αντίγραφο Πιστοποιητικού Πολιτικής Συμβίωσης που εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, είναι αποδεκτό από κάθε δικαστήριο ή αρχή ή από οποιοδήποτε εξουσιοδοτημένο πρόσωπο ως απόδειξη της Πολιτικής Συμβίωσης που αφορά.

Έναρξη της ισχύος της Πολιτικής Συμβίωσης.

10. Η ισχύς της Πολιτικής Συμβίωσης αρχίζει από την ημερομηνία καταχώρησης που αναγράφεται στο Πιστοποιητικό Πολιτικής Συμβίωσης.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ ΑΚΥΡΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ

Άκυρη Πολιτική Συμβίωση.

11. Πολιτική Συμβίωση είναι άκυρη, εάν η σύναψή της έγινε -

(α) Προτού αμετάκλητα λυθεί ή ακυρωθεί τυχόν προϋπάρχων γάμος οποιουδήποτε εκ των συμβίων ή προτού αμετάκλητα λυθεί ή ακυρωθεί τυχόν προϋπάρχουσα Πολιτική Συμβίωση οποιουδήποτε εκ των συμβίων, ή

(β) μεταξύ συγγενών εξ αίματος σε ευθεία γραμμή απεριορίστα και σε πλάγια γραμμή ως και τον πέμπτο (5^ο) βαθμό συγγένειας, καθώς και μεταξύ συγγενών εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή απεριορίστα και σε πλάγια γραμμή ως και τον τρίτο (3^ο) βαθμό συγγένειας, ή

(γ) μεταξύ εκείνου που υιοθέτησε ή των κατιόντων του με αυτόν που υιοθετήθηκε ή τους κατιόντες του, ή

(δ) με πρόσωπο που είναι ανίκανο για σύναψη Πολιτικής Συμβίωσης, όπου η ανικανότητα οφείλετο στο ότι δεν είχε συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας του, ή

(ε) χωρίς να τηρηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 6.

Ακυρώσιμη Πολιτική Συμβίωση.

12. Πολιτική Συμβίωση είναι ακυρώσιμη, εάν δεν υπάρχει ελεύθερη συναίνεση αμφοτέρων των συμβίων ή ενός εξ' αυτών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5.

Διάταγμα για κήρυξη Πολιτικής Συμβίωσης ως άκυρης.
23(1) του 1996.

13.-(1) Το Δικαστήριο της επαρχίας στην οποία έχει συναφθεί Πολιτική Συμβίωση δύναται να εκδώσει διάταγμα για ακύρωση ακυρώσιμης ή διακήρυξη της ακυρότητας άκυρης Πολιτικής Συμβίωσης μετά από αίτηση ενός από τους συμβίους ή του διαχειριστή της περιουσίας ανίκανου προσώπου, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί της Διαχείρισης της Περιουσίας Ανίκανων Προσώπων Νόμου ή του Βοηθού Γενικού Ληξιαρχού ο οποίος ενεργεί αυτεπάγγελα, αφού το Δικαστήριο ικανοποιηθεί ότι ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 11 ή δεν υπήρχε ελεύθερη συναίνεση κατά τη σύναψη της Πολιτικής Συμβίωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5.

(2) Η προβλεπόμενη στο εδάφιο (1) αίτηση για έκδοση διατάγματος ακύρωσης ή διακήρυξης της ακυρότητας επιδίδεται στο Βοηθό Γενικό Ληξιαρχο ή, σε περίπτωση που η αίτηση καταχωρείται από το Βοηθό Γενικό Ληξιαρχο, αυτή επιδίδεται στους συμβίους.

(3) Το διάταγμα ακύρωσης ή διακήρυξης της ακυρότητας καταχωρείται από το Βοηθό Γενικό Ληξιαρχο στο Ειδικό Μητρώο Πολιτικής Συμβίωσης.

Παραγραφή δικαιώματος ακύρωσης.

14. Αίτηση για ακύρωση ακυρώσιμης ή διακήρυξης της ακυρότητας Πολιτικής Συμβίωσης δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 11 και 12 δεν δύναται να υποβληθεί μετά την παρέλευση τριών (3) ετών από την ημερομηνία σύναψης της Πολιτικής Συμβίωσης.

Αποτελέσματα κήρυξης Πολιτικής Συμβίωσης ως άκυρης.

15. Πολιτική Συμβίωση η οποία ακυρώνεται ή κηρύσσεται άκυρη με αμετάκλητο δικαστικό διάταγμα, παύει να έχει οποιαδήποτε αποτελέσματα από την ημερομηνία έκδοσης του διατάγματος.

Ιδιότητα παιδιού ακυρωθείσας Πολιτικής Συμβίωσης.

16. Παιδί που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια Πολιτικής Συμβίωσης που ακυρώνεται ή κηρύσσεται άκυρη με διάταγμα Δικαστηρίου, διατηρεί την ιδιότητα παιδιού που γεννήθηκε σε Πολιτική Συμβίωση.

ΜΕΡΟΣ IV
ΛΥΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ

Λύση Πολιτικής Συμβίωσης.

17.-(1) Πολιτική Συμβίωση λύεται ως ακολούθως:

- (α) Με έγγραφη κοινή δήλωση των συμβίων η οποία γίνεται αυτοπροσώπως στην παρουσία του Ληξίαρχου ενώπιον του οποίου έχει συναφθεί η Πολιτική Συμβίωση και δύο (2) τουλάχιστον μαρτύρων που έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας τους και έχουν σώας τα φρένας, την οποία ο Ληξίαρχος καταχωρεί στο Μητρώο και αντίγραφο της οποίας αποστέλλει στο Βοηθό Γενικό Ληξίαρχο για ενημέρωση του Ειδικού Μητρώου Πολιτικής Συμβίωσης· ή
- (β) με διάταγμα του Δικαστηρίου της επαρχίας στην οποία αυτό έχει συναφθεί, που εκδίδεται μετά από αίτηση του ενός εκ των συμβίων, η οποία επιδίδεται στον άλλο σύμβιο· ή
- (γ) αυτοδικαίως, σε περίπτωση που συνάπτεται γάμος μεταξύ των συμβίων· ή
- (δ) με το θάνατο ενός εκ των συμβίων ή και των δύο συμβίων.

(2) Η λύση Πολιτικής Συμβίωσης τίθεται σε ισχύ κατά τις πιο κάτω ημερομηνίες:

- (α) Στην περίπτωση έγγραφης δήλωσης σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου, σε εξήντα (60) μέρες από την ημερομηνία καταχώρησης της έγγραφης κοινής δήλωσης στο Μητρώο, εκτός αν οι σύμβιοι αποσύρουν τη δήλωση λύσης της Πολιτικής Συμβίωσης με άλλη έγγραφη κοινή δήλωσή τους, η οποία γίνεται αυτοπροσώπως στην παρουσία του Ληξίαρχου ενώπιον του οποίου διενεργήθηκε η έγγραφη κοινή δήλωση και δύο (2) τουλάχιστον μαρτύρων που έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας τους και έχουν σώας τας φρένας· ή
- (β) στην περίπτωση έκδοσης διατάγματος από το Δικαστήριο σύμφωνα με την παράγραφο (β) του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου, με την έκδοση διατάγματος του Δικαστηρίου· ή
- (γ) από την ημερομηνία του θανάτου ενός εκ των συμβίων.

(3) Διάταγμα Δικαστηρίου που εκδίδεται δυνάμει της παραγράφου (β) του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου επιδίδεται από τον αιτητή στο Βοηθό Γενικό Ληξίαρχο, ο οποίος το καταχωρεί στο Ειδικό Μητρώο Πολιτικής Συμβίωσης.

Κριτήρια τα οποία λαμβάνονται υπόψη από το Δικαστήριο για την έκδοση διατάγματος λύσης Πολιτικής Συμβίωσης.

18. Το Δικαστήριο, για την έκδοση διατάγματος λύσης Πολιτικής Συμβίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 17, λαμβάνει υπόψη την επιθυμία οποιουδήποτε από τους συμβίους για λύση της Πολιτικής Συμβίωσης.

ΜΕΡΟΣ V
ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ

Τεκμήριο καταγωγής από Πολιτική Συμβίωση. Τεκμήριο πατρότητας.

19. Τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια Πολιτικής Συμβίωσης της μητέρας του ή μέσα σε διάστημα τριακόσιων δύο (302) ημερών από τη λύση ή την ακύρωσή της, τεκμαίρεται ότι έχει πατέρα τον άνδρα με τον οποίο η μητέρα σύνηψε Πολιτική Συμβίωση.

20. Τέκνο του οποίου η σύλληψη έγινε κατά τη διάρκεια Πολιτικής Συμβίωσης από σπέρμα άλλο από εκείνο του άνδρα συμβίου της μητέρας και με τη γραπτή συγκατάθεσή του, τεκμαίρεται ως τέκνο του συμβίου της μητέρας.

Σύγκρουση τεκμηρίου.

21. Αν μέσα στις τριακόσιες δύο (302) ημέρες από τη λύση ή την ακύρωση Πολιτικής Συμβίωσης γεννηθεί τέκνο από γυναίκα που τέλεσε νέα Πολιτική Συμβίωση ή γάμο με άνδρα άλλο από τον πρώτο σύμβιο της, τεκμαίρεται ότι αυτό έχει πατέρα το δεύτερο άνδρα σύμβιο της ή το σύζυγό της, ανάλογα με την περίπτωση, εκτός αν γίνει δεκτή αίτηση για προσβολή της πατρότητάς του, οπότε τεκμαίρεται ότι είναι τέκνο του πρώτου άνδρα συμβίου της μητέρας.

Εφαρμοστέο δίκαιο.

22. Για τη ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν άμεσα ή έμμεσα τέκνα τα οποία γεννήθηκαν από τους συμβίους σε Πολιτική Συμβίωση, εφαρμόζεται κατ' αναλογία το δίκαιο που ισχύει στη Δημοκρατία σύμφωνα με την πρωτογενή και δευτερογενή νομοθεσία για τέκνα τα οποία γεννήθηκαν σε γάμο.

ΜΕΡΟΣ VI ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Υποχρέωση διατροφής.

23. Οι σύμβιοι έχουν, ανάλογα με τις δυνάμεις τους, αμοιβαία υποχρέωση διατροφής.

Διατροφή.

24. Εφόσον ο ένας από τους πρώην συμβίους δεν μπορεί να εξασφαλίσει τη διατροφή του από τα εισοδήματα ή την περιουσία του, δύναται να αιτηθεί διατροφή από τον άλλο σύμβιο με την καταχώρηση αίτησης στο Δικαστήριο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- (α) Αν κατά τη διακοπή συμβίωσης ή τη λύση της Πολιτικής Συμβίωσης όπως προβλέπεται στο άρθρο 17 ή κατά το τέλος των χρονικών περιόδων που προβλέπονται στις επόμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, βρίσκεται σε ηλικία ή σε κατάσταση υγείας που δεν του επιτρέπει να αρχίσει ή να συνεχίσει την άσκηση κατάλληλου επαγγέλματος, ώστε να εξασφαλίσει απ' αυτό τη διατροφή του·
- (β) αν έχει την επιμέλεια ή τη φύλαξη ανήλικου τέκνου ή ενήλικου τέκνου ή άλλου εξαρτώμενου απ' αυτόν προσώπου, το οποίο λόγω σωματικής ή πνευματικής αναπηρίας αδυνατεί να φροντίζει τον εαυτό του και γι' αυτό το λόγο εμποδίζεται στην άσκηση κατάλληλου επαγγέλματος,
- (γ) αν δε βρίσκει σταθερή κατάλληλη εργασία ή αν χρειάζεται κάποια επαγγελματική εκπαίδευση και στις δύο όμως περιπτώσεις για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια από την έκδοση του διατάγματος λύσης της Πολιτικής Συμβίωσης·
- (δ) σε κάθε άλλη περίπτωση, όπου η επιδίκαση διατροφής κατά τη λύση της Πολιτικής Συμβίωσης επιβάλλεται από λόγους επιείκειας.

Αποκλεισμός ή περιορισμός διατροφής σε περίπτωση διατάγματος λύσης Πολιτικής Συμβίωσης.

25. Η διατροφή μπορεί να αποκλειστεί ή να περιοριστεί αν αυτό επιβάλλεται από σπουδαίους λόγους, ιδίως αν η Πολιτική Συμβίωση είχε μικρή χρονική διάρκεια ή αν ο δικαιούχος βαρύνεται με σοβαρή υπαιτιότητα για τη λύση της Πολιτικής Συμβίωσης ή τη διακοπή της συμβίωσης ή αν προκάλεσε εκούσια την απορία του.

Μέτρο και περιεχόμενο της διατροφής σε περίπτωση λύσης Πολιτικής Συμβίωσης.

26.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 24, το μέτρο διατροφής προσδιορίζεται με βάση τις ανάγκες του δικαιούχου, όπως αυτές προκύπτουν από τις συνθήκες της ζωής του, και περιλαμβάνει όλα όσα είναι αναγκαία για τη συντήρηση του δικαιούχου.

(2) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου 28, σε περίπτωση που ο σύμβιος εναντίον του οποίου έχει εκδοθεί διάταγμα διατροφής λαμβάνει δέκατο τρίτο (13^ο) ή και δέκατο τέταρτο (14^ο) μισθό ή το Δικαστήριο κρίνει εύλογο, το διάταγμα διατροφής δυνατόν να περιλαμβάνει και αντίστοιχη επιπρόσθετη δέκατη τρίτη (13^η) ή και δέκατη τέταρτη (14^η) καταβολή, ως το Δικαστήριο ήθελε ορίσει.

Προσωρινό διάταγμα διατροφής.

27. Το Δικαστήριο μπορεί, αν το κρίνει σκόπιμο, να εκδώσει, μέχρι την οριστική εκδίκαση της αίτησης για διατροφή, προσωρινό διάταγμα διατροφής.

Η διατροφή καταβάλλεται περιοδικά.

28.-(1) Η διατροφή προκαταβάλλεται στο δικαιούχο σύμβιο κάθε μήνα.

(2) Δεν μπορεί να εκδοθεί διάταγμα διατροφής σχετικά με οποιαδήποτε περίοδο προγενέστερη από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για έκδοση διατάγματος διατροφής:

Νοείται ότι, αν ο καθ' ου η αίτηση βρίσκεται εκτός της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου ή αν είναι άγνωστη η διαμονή του, η περίοδος για την οποία μπορεί να εκδοθεί το διάταγμα διατροφής επεκτείνεται μέχρι έξι (6) μήνες πριν από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης.

(3) Ποσό που οφείλεται δυνάμει διατάγματος διατροφής για περίοδο μεγαλύτερη από δύο (2) χρόνια δεν μπορεί να εισπραχθεί, αλλά οποιαδήποτε περίοδος απουσίας του οφειλέτη από τη Δημοκρατία δεν υπολογίζεται για τους σκοπούς του παρόντος εδαφίου.

Τροποποίηση διατάγματος διατροφής.

29.-(1) Το Δικαστήριο δύναται, μετά από αίτηση οποιουδήποτε από τους συμβίους, να τροποποιεί ή να ακυρώνει οποιοδήποτε διάταγμα διατροφής που εκδόθηκε δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(2) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου, το ύψος του ποσού της διατροφής αυξάνεται αυτόματα κατά δέκα τοις εκατόν (10%) ανά περίοδο είκοσι τεσσάρων (24) μηνών:

Νοείται ότι, το Δικαστήριο δύναται, κατόπιν αίτησης του υπόχρεου διατροφής, να διατάξει όπως μη ισχύσει η αυτόματη αύξηση και/ή το ύψος αυτής περιοριστεί, και σε περίπτωση υποβολής τέτοιας αίτησης, αναστέλλεται η υποχρέωση καταβολής οποιουδήποτε ποσού αύξησης:

Νοείται περαιτέρω ότι, απόφαση του Δικαστηρίου δυνάμει των διατάξεων του παρόντος εδαφίου εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία καταχώρησης της αίτησης και δυνατόν να έχει αναδρομική εφαρμογή από την ημερομηνία κατά την οποία η αυτόματη αύξηση θα είχε εφαρμογή δυνάμει των διατάξεων του παρόντος εδαφίου.

Διατάγματα αποκοπής/ ανάληψης από τραπεζικό λογαριασμό.

30.-(1)(α) Το Δικαστήριο δύναται, κατά την έκδοση διατάγματος διατροφής ή σε οποιοδήποτε μεταγενέστερο χρόνο, μετά από αίτηση του συμβίου υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί διάταγμα διατροφής, να εκδώσει διάταγμα αποκοπής απολαβών σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου.

Κεφ. 6.

14 του 1960

11 του 1963

161 του 1989

228 του 1989

51(I) του 1999

134(I) του 1999

58(I) του 2003

66(I) του 2004

138(I) του 2006

62(I) του 2014

101(I) του 2014

138(I) του 2014.

(β) Το αναφερόμενο στην παράγραφο (α) διάταγμα απευθύνεται και επιδίδεται στον ίδιο τον υπόχρεο διατροφής σύμβιο, καθώς και στον εργοδότη αυτού.

(γ) Για τους σκοπούς του παρόντος εδαφίου, ο όρος «εργοδότης» περιλαμβάνει εργοδότη του δημόσιου, καθώς και του ιδιωτικού τομέα.

(2)(α) Το Δικαστήριο δύναται κατά την έκδοση διατάγματος διατροφής ή σε οποιοδήποτε μεταγενέστερο χρόνο, μετά από αίτηση του συμβίου υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί διάταγμα διατροφής, να εκδώσει διάταγμα αυτόματης μηνιαίας ανάληψης από τραπεζικό λογαριασμό του υπόχρεου διατροφής συμβίου, προς όφελος του δικαιούχου:

Νοείται ότι, για τους σκοπούς του παρόντος εδαφίου εφαρμόζονται κατά αναλογία των διατάξεων των Μερών VIII και IX του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου.

(β) Το αναφερόμενο στην παράγραφο (α) διάταγμα απευθύνεται στον υπόχρεο να καταβάλει τη διατροφή σύμβιο και στο τραπεζικό ίδρυμα το οποίο αναφέρεται στο διάταγμα.

(γ) Για τους σκοπούς του παρόντος εδαφίου, ο όρος «τραπεζικό ίδρυμα» περιλαμβάνει και συνεργατικό πιστωτικό ίδρυμα.

Λήξη διατάγματος διατροφής.

31. Διάταγμα διατροφής που εκδόθηκε δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου παύει να ισχύει στις πιο κάτω περιπτώσεις:

(α) Αν ο σύμβιος υπέρ του οποίου εκδόθηκε, συνάψει νέα Πολιτική Συμβίωση ή γάμο ή αν συζεί μόνιμα με κάποιο άλλο πρόσωπο σε ελεύθερη ένωση·

- (β) σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου ή του υποχρέου, εκτός αν αφορά παρελθόντα χρόνο ή δόσεις απαιτητές κατά το χρόνο του θανάτου·
- (γ) αν ακυρώθηκε από το Δικαστήριο.

Τρόπος
είσπραξης
διατροφής.

32. Ποσά πληρωτέα δυνάμει διατάγματος διατροφής δύναται να εισπράττονται και ως χρηματική ποινή σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου.

Κεφ.155.
93 του 1972
2 του 1975
12 του 1975
41 του 1978
162 του 1989
142 του 1991
9(I) του 1992
10(I) του 1996
89(I) του 1997
54(I) του 1998
96(I) του 1998
14(I) του 2001
185(I) του 2003
219(I) του 2004
57(I) του 2007
9(I) του 2009
111(I) του 2011
165(I) του 2011
7(I) του 2012
21(I) του 2012
160(I) του 2012
23(I) του 2013
16(I) του 2014
42(I) του 2014
186(I) του 2014.

ΜΕΡΟΣ VII ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Περιοριστική
αυτοτέλεια των
συμβίων.

33. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος Μέρους, η Πολιτική Συμβίωση δε μεταβάλλει την περιουσιακή αυτοτέλεια των συμβίων.

Αξίωση
συμμετοχής σε
περιουσία.

34.-(1) Σε περίπτωση που η Πολιτική Συμβίωση λυθεί ή ακυρωθεί ή σε περίπτωση διακοπής της συμβίωσης των συμβίων και η περιουσία του ενός συμβίου έχει αυξηθεί, ο άλλος σύμβιος, εφόσον συνέβαλε με οποιοδήποτε τρόπο στην αύξηση αυτή, δικαιούται να εγείρει αγωγή στο Δικαστήριο και να απαιτήσει την απόδοση του μέρους της αύξησης το οποίο προέρχεται από τη δική του συμβολή:

Νοείται ότι σε περίπτωση όπου η Πολιτική Συμβίωση λυθεί δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 17, οποιαδήποτε περιουσία αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια της Πολιτικής Συμβίωσης θεωρείται ότι αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια του γάμου των συμβίων όπως προβλέπεται στον περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων Νόμο.

232 του 1991
49(I) του 1995
34(I) του 1996
25(I) του 1998
58(I) του 1999
62(I) του 2006
169(I) του 2006
67(I) του 2008.

(2) Η συνεισφορά του ενός συμβίου στην αύξηση της περιουσίας του άλλου τεκμαίρεται ότι ανέρχεται στο ένα τρίτο (1/3) της αύξησης, εκτός αν αποδειχθεί μεγαλύτερη ή μικρότερη συνεισφορά.

(3) Στην αύξηση της περιουσίας των συμβίων δεν υπολογίζεται ό,τι αυτοί απέκτησαν -

(α) Δυνάμει δωρεάς, κληρονομιάς, κληροδοσίας ή άλλης χαριστικής αιτίας· ή

(β) με διάθεση περιουσίας που αποκτήθηκε με τις αναφερόμενες στην παράγραφο (α) του παρόντος εδαφίου αιτίες.

Αποκάλυψη περιουσιακών στοιχείων και εξέταση από το Δικαστήριο.

35.-(1) Για σκοπούς καλύτερης εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 34, το Δικαστήριο δύναται, ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε διαδίκου, να εκδώσει διάταγμα, βάσει του οποίου ο καθ' ου η αίτηση υποχρεούται, εντός δεκαπέντε ημερών (15) από την έκδοσή του, ή εντός οποιασδήποτε άλλης χρονικής περιόδου το Δικαστήριο ήθελε ορίσει, να υποβάλει ένορκη δήλωση στο Δικαστήριο, στην οποία να περιγράψει πλήρως, με σαφήνεια και κατά συγκεκριμένο τρόπο την περιουσία στην οποία είχε οποιοδήποτε άμεσο ή έμμεσο συμφέρον, κατά την ημερομηνία της διακοπής της συμβίωσης ή κατ' άλλη σχετική ημερομηνία που το Δικαστήριο ορίζει στο διάταγμα.

(2) Σε περίπτωση που το συμφέρον σε περιουσία ή μέρος της, το οποίο ο καθ' ου η αίτηση είχε κατά την ημερομηνία που το Δικαστήριο έχει ορίσει, έπαψε να ανήκει σε αυτόν κατά την ημερομηνία της εκδίκασης της αίτησης λύσης της Πολιτικής Συμβίωσης ή κατ' άλλη ημερομηνία που το Δικαστήριο ορίζει, ο καθ' ου η αίτηση υποχρεούται, ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε διαδίκου, να δώσει πλήρεις, συγκεκριμένες και πειστικές αποδείξεις της αποξένωσης ή της διάθεσης της περιουσίας ή μέρους της με συμπληρωματική ένορκη δήλωση, ενώ, αν κριθεί αναγκαίο, το Δικαστήριο δικαιούται να διατάξει τον καθ' ου η αίτηση να δώσει οδηγίες προς τραπεζικό ίδρυμα ή συνεργατικό πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοδοτικό οργανισμό, με κοινοποίηση στο Δικαστήριο, σχετικά με την αποξένωση, τη διακίνηση, τη μεταφορά ή την επαναφορά της περιουσίας ή μέρους της, όπως το Δικαστήριο ορίζει.

(3) Το Δικαστήριο δύναται, μετά από αίτηση του ενάγοντα, να ορίσει ημερομηνία για εξέταση του καθ' ου η αίτηση σχετικά με την ορθότητα των ενόρκων δηλώσεων ή των συμπληρωματικών ενόρκων δηλώσεων ή άλλων στοιχείων αναφορικά με την περιουσιακή του κατάσταση και στην περίπτωση αυτή ο καθ' ου η αίτηση κλητεύεται ως μάρτυρας.

Πρόσθετη εξουσία του Δικαστηρίου.

36.-(1) Το Δικαστήριο, για σκοπούς εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 35, έχει την εξουσία να εκδίδει, μετά από αίτηση του ενάγοντα, διάταγμα με το οποίο να παρεμποδίζεται ο καθ' ου η αίτηση να διαθέσει, να αποξενώσει ή να επιβαρύνει την περιουσία του ή μέρος της.

(2) Το Δικαστήριο δύναται να διατάξει την ακύρωση κάθε μεταβίβασης, διάθεσης ή επιβάρυνσης της περιουσίας ή μέρους της, η οποία έγινε με σκοπό την καταστράτηγηση των διατάξεων του άρθρου 35 ή διατάγματος του Δικαστηρίου που εκδίδεται με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(3) Για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, περιουσία που αποκαλύπτεται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου στην οποία ο καθ' ου η αίτηση συνεχίζει να έχει άμεσο ή έμμεσο συμφέρον λογίζεται ως περιουσία για σκοπούς εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 34 και ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να επαναφέρει την περιουσία εντός της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου, σε περίπτωση που αυτή βρίσκεται εκτός δικαιοδοσίας και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, ο ιδιοκτήτης ή ο δικαιούχος ιδιοκτήτης είναι ένοχος του αδικήματος της καταφρόνησης του Δικαστηρίου.

(4) Το Δικαστήριο δύναται, σε επείγουσες περιπτώσεις, να εκδώσει προσωρινό διάταγμα δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου με βάση την ίδια διαδικασία που ακολουθείται για την έκδοση προσωρινού συντηρητικού διατάγματος, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 4 του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου.

Εφαρμογή του περί Δολίων Μεταβιβάσεων (Ακύρωση) Νόμου.
Κεφ. 62.

37. Σε περίπτωση δόλιας διάθεσης ή μεταβίβασης περιουσίας, εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι διατάξεις του περί Δολίων Μεταβιβάσεων (Ακύρωση) Νόμου.

Διατάγματα μεταβίβασης στον αιτητή.

38. Το Δικαστήριο έχει την εξουσία να εκδίδει διατάγματα για μεταβίβαση στον αιτητή περιουσίας του καθ' ου η αίτηση που συνιστά αντικείμενο της διαδικασίας που ακολουθείται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

Απαλλαγή από τέλη και δικαιώματα.
Κεφ. 219.

39. Σε περίπτωση μεταβίβασης ιδιοκτησίας μεταξύ προσώπων που ήταν σύμβιοι και η Πολιτική Συμβίωση των οποίων έχει λυθεί, εφόσον προβλέπεται σε διάταγμα ή σε απόφαση του Δικαστηρίου με την οποία επιλύονται ή διευθετούνται οι οποιοσδήποτε μεταξύ τους περιουσιακές διαφορές, χωρεί απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής τελών και δικαιωμάτων, δυνάμει των διατάξεων του περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) Νόμου.

10 του 1965
81 του 1970
61 του 1973
31 του 1976

66 του 1979
 15 του 1980
 2 του 1982
 34 του 1987
 193 του 1991
 82(I) του 1992
 10(I) του 1993
 84(I) του 1995
 32(I) του 1998
 25(I) του 1999
 132(I) του 1999
 236(I) του 2002
 26(I) του 2004
 58(I) του 2006
 39(I) του 2007
 84(I) του 2009
 144(I) του 2009
 121(I) του 2011
 156(I) του 2011
 65(I) του 2012
 152(I) του 2012
 34(I) του 2013
 92(I) του 2013
 60(I) του 2015
 90(I) του 2015.

Παραγραφή
 αξίωσης.

40. Η προβλεπόμενη από το άρθρο 34 αξίωση -

(α) Παραγράφεται τρία (3) χρόνια μετά τη λύση ή την ακύρωση της Πολιτικής Συμβίωσης:

Νοείται ότι για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου οποιαδήποτε αξίωση υπό μορφή ανταπαίτησης θεωρείται για σκοπούς καθορισμού του χρόνου παραγραφής ως ξεχωριστή αγωγή εγερθείσα την ίδια ημερομηνία ως η αγωγή στα πλαίσια της οποίας προβάλλεται η ανταπαίτηση·

(β) Δεν γεννιέται, σε περίπτωση θανάτου, στο πρόσωπο των κληρονόμων του συμβίου που πέθανε·

(γ) Δεν εκχωρείται ούτε κληρονομείται, εκτός αν έχει αναγνωριστεί συμβατικά ή αν έχει επιδοθεί αγωγή·

Δωρεές μεταξύ
 συμβίων.

41. Το Δικαστήριο κατά την εκδίκαση αγωγής του ενός από τους συμβίους κατά του άλλου δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 34, λαμβάνει υπόψη κατά την επιδίκαση του ποσού το οποίο τυχόν ο ενάγων σύμβιος δικαιούται και την αξία των περιουσιακών στοιχείων τα οποία ο εναγόμενος σύμβιος δώρισε στον ενάγοντα κατά τη διάρκεια της Πολιτικής Συμβίωσης.

Απώλεια
 δικαιώματος
 έγερσης αγωγής
 και μείωση του
 ποσού της
 αξίωσης.

42.-(1) Το Δικαστήριο δύναται να μην επιδικάσει στον ενάγοντα σύμβιο οποιοδήποτε ποσό με βάση τις διατάξεις του άρθρου 34, ή να μειώσει το ποσό το οποίο αυτός θα εδικαιούτο με βάση το ίδιο άρθρο, σε περίπτωση που-

(α) Οι περιουσιακές σχέσεις μεταξύ των συμβίων έχουν ήδη ρυθμιστεί με έγκυρο συμφωνητικό έγγραφο από τους ίδιους τους συμβίους· ή

(β) ο ενάγων σύμβιος -

(i) έχει καταδικαστεί για φόνο ή ανθρωποκτονία του άλλου συμβίου·

(ii) έχει καταδικαστεί για φόνο ή ανθρωποκτονία τέκνου του άλλου συμβίου·

(iii) έχει καταδικαστεί για εκ προθέσεως πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης στον άλλο σύμβιο ή σε τέκνο αυτού·

(iv) εγκατέλειψε χωρίς εύλογη αιτία τον άλλο σύμβιο ή παρέλειψε να τον συντηρεί·

(v) συμπεριφέρθηκε προς τον άλλο σύμβιο ή τα τέκνα αυτού κατά τρόπο ιδιαίτερα σκληρό ή ανήθικο.

(2) Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τη συμπεριφορά του άλλου συμβίου έναντι του ενάγοντος συμβίου.

ΜΕΡΟΣ VIII
ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Αναγνώριση
πολιτικής
συμβίωσης που
συνήφθη
εκτός της
Δημοκρατίας.

43. Αναγνωρίζεται ως Πολιτική Συμβίωση στα πλαίσια των διατάξεων του παρόντος Νόμου -

- (α) Οποιαδήποτε Πολιτική Συμβίωση έχει συναφθεί στη Δημοκρατία δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου ή σε άλλο από τη Δημοκρατία κράτος και βρίσκεται σε ισχύ· και
- (β) αντίστοιχη πολιτική ένωση που έχει συναφθεί εκτός της Δημοκρατίας, εάν -
- (i) έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις και προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ισχύ της από το δίκαιο του κράτους στο οποίο έχει συναφθεί η πολιτική ένωση, και
- (ii) έκαστος εκ των συμβίων ή μερών της πολιτικής ένωσης, είναι ικανός να συνάψει πολιτική συμβίωση ή πολιτική ένωση ως αυτή η ικανότητα καθορίζεται από το δίκαιο του κράτους της συνήθους κατοικίας του.

Θέματα
διαδοχής και
κληρονομιάς.
Κεφ. 195.
75 του 1970
100 του 1989
96(Ι) του 2015.

44. Για τη ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν άμεσα ή έμμεσα θέματα διαδοχής και κληρονομιάς σε Πολιτική Συμβίωση εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι διατάξεις του περί Διαθηκών και Διαδοχής Νόμου.

Τέλη.

45. Ο Υπουργός ορίζει, με διάταγμά του, τα τέλη που προνοούνται δυνάμει των άρθρων 7 και 8 του παρόντος Νόμου εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου.

Αδικήματα και
ποιινές.

46.-(1) Όποιος εν γνώσει του υποβάλλει στο Ληξίαρχο πληροφορίες, δηλώσεις ή άλλα στοιχεία, που οδηγούν στη σύναψη Πολιτικής Συμβίωσης, τα οποία είναι ψευδή ή αναληθή, εν όλω ή εν μέρει, ή των οποίων την αλήθεια θα μπορούσε να διαπιστώσει με εύλογη έρευνα ή φροντίδα, είναι ένοχος κακουργήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης μέχρι πέντε (5) έτη ή σε χρηματική ποινή μέχρι είκοσι χιλιάδες ευρώ (€20.000) ή και στις δύο αυτές ποινές.

(2) Σύμβιος ο οποίος, ενώ ζει ο άλλος σύμβιος, συνάπτει Πολιτική Συμβίωση στη Δημοκρατία ή σε οποιαδήποτε άλλη χώρα, η οποία είναι άκυρη για το λόγο ότι συνήφθη ενώ ζούσε ο άλλος σύμβιος, είναι ένοχος πλημμελήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη:

Νοείται ότι αποτελεί επαρκή υπεράσπιση σε κατηγορία που έχει προσαφθεί δυνάμει του παρόντος άρθρου η απόδειξη ότι η προηγούμενη Πολιτική Συμβίωση κηρύχθηκε άκυρη από αρμόδιο Δικαστήριο.

(3) Πρόσωπο το οποίο παρέχει ψευδείς, ανακριβείς ή μη πλήρεις πληροφορίες για θέμα που αναφέρεται στο άρθρο 35, είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες ευρώ (€3.000) ή και στις δύο αυτές ποινές.

(4) Πρόσωπο το οποίο αρνείται, παραλείπει ή καθυστερεί να συμμορφωθεί προς διάταγμα του Δικαστηρίου που εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 35, είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται στις ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 44 του περί Δικαστηρίων Νόμου για καταφρόνηση του Δικαστηρίου και, σε περίπτωση που το πρόσωπο αυτό είναι αιτητής σε αίτηση για λύση Πολιτικής Συμβίωσης, το Δικαστήριο δύναται επίσης να αναστείλει την περαιτέρω διαδικασία, μέχρις ότου το πρόσωπο αυτό συμμορφωθεί προς το εν λόγω διάταγμά του.

14 του 1960
50 του 1962
11 του 1963
8 του 1969

40 του 1970
58 του 1972
1 του 1980
35 του 1982
29 του 1983
91 του 1983
16 του 1984
51 του 1984
83 του 1984
93 του 1984
18 του 1985
71 του 1985
89 του 1985
96 του 1986
317 του 1987
49 του 1988
64 του 1990
136 του 1991
149 του 1991
237 του 1991
42(I) του 1992
43(I) του 1992
102(I) του 1992
26(I) του 1993
82(I) του 1995
102(I) του 1996
4(I) του 1997
53(I) του 1997
90(I) του 1997
27(I) του 1998
53(I) του 1998
110(I) του 1998
34(I) του 1999
146(I) του 1999
41(I) του 2000
2(I) του 2001
40(I) του 2002
80(I) του 2002
140(I) του 2002
206(I) του 2002
17(I) του 2004
165(I) του 2004
268(I) του 2004
21(I) του 2006
99(I) του 2007
170(I) του 2007
76(I) του 2008
81(I) του 2008
118(I) του 2008
119(I) του 2008
36(I) του 2009
129(I) του 2009
138(I) του 2009
19(I) του 2010
166(I) του 2011
30(I) του 2013
46(I) του 2014
191(I) του 2014.

Κανονισμοί.

47. Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου και για τον καθορισμό οποιουδήποτε θέματος το οποίο πρέπει ή μπορεί να καθορισθεί.

ΠΡΩΤΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
(Άρθρο 6)

ΕΝΤΥΠΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ
FORM OF CIVIL UNION

	Όνοματεπώνυμο Συμβίων <i>Full Name of the Civil Partners</i> [με ελληνικούς κεφαλαίους χαρακτήρες] <i>[in block latin characters]</i>	Ημερ. Γέννησης <i>Date of Birth</i> [DD/MM/YYYY]	Οικογενειακή Κατάσταση <i>Marital Status</i>	Υπηκοότητα <i>Citizenship</i>	Τόπος Διαμονής <i>Place of Residence</i>
1.					
2.					

Τα πιο πάνω πρόσωπα σκοπεύουν να συνάψουν Πολιτική Συμβίωση δυνάμει των διατάξεων του περί Πολιτικής Συμβίωσης Νόμου ενόπιον του Ληξιαρχου της Επαρχίας .....

The above persons intend to conduct a Civil Union in accordance with the provisions of Civil Union Law before the Registrar of the District of .....

1. [Πρώτος Σύμβιος/*First Civil Partner*]
[Υπογραφή/*Signature*]

1^{ος} Μάρτυρας/*1st Witness*]
[Όνομα/*Name*]
[Υπογραφή/*Signature*]

2. [Δεύτερος Σύμβιος /*Second Civil Partner*]
[Υπογραφή/*Signature*]

2^{ος} Μάρτυρας/*2nd Witness*]
[Όνομα/*Name*]
[Υπογραφή/*Signature*]

Καταχωρήθηκε στις: [Ημερομηνία]
Registered on: [Date]

Ληξιαρχος/*Registrar*]
[Όνομα/*Name*]
[Υπογραφή/*Signature*]

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

(Άρθρο 6)

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΜΒΙΩΝ ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΒΙΩΣΗ
STATEMENT OF THE CIVIL PARTNERS OF A CIVIL UNION

“Γνωρίζετε εσείς, ... και ....., πως με τη δήλωσή σας που γίνεται στην παρουσία μου και στην παρουσία των προσώπων που βρίσκονται εδώ ως μάρτυρες και με την επιβεβαίωση του γεγονότος αυτού με την υπογραφή σας, δεσμεύεστε σε συμβίωση και ταυτίζετε τις τύχες σας, αναλαμβάνοντας την υποχρέωση να φροντίζετε, να στηρίζετε και να συμπαραστέκεται ο ένας στον άλλο.”

“You,..... and ....., are aware that, with your statement made in my presence and in the presence of the persons who are here as witnesses and along with the confirmation of this fact with your signature, you undertake the commitment to cohabit and match up your fortunes, undertaking to care, support and stand by each other.”

ΤΡΙΤΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
(Άρθρο 7)

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ
CERTIFICATE OF CIVIL UNION

	Όνοματεπώνυμο Συμβίων <i>Full Name of the Civil Partners</i> [με ελληνικούς κεφαλαίους χαρακτήρες] <i>[in block latin characters]</i>	Ημερ. Γέννησης <i>Date of Birth</i> [DD/MM/YYYY]	Οικογενειακή Κατάσταση <i>Marital Status</i>	Υπηκοότητα <i>Citizenship</i>	Τόπος Διαμονής <i>Place of Residence</i>
1.					
2.					

Τα πιο πάνω πρόσωπα σύντησαν Πολιτική Συμβίωση δυνάμει των διατάξεων του περί Πολιτικής Συμβίωσης
Νόμου ενώπιον του Ληξιαρχου της Επαρχίας .....

*The above persons have conducted a Civil Union in accordance with the provisions of Civil Union Law before the
Registrar of the District of .....*

Καταχωρήθηκε στις: [Ημερομηνία]

Registered on: [Date]

Ληξιαρχος/Registrar]

[Όνομα/Name]

[Υπογραφή/Signature]

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, 1445 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ.: 22405824, Φαξ: 22303175 - www.mof.gov.cy/gpo

Αντίτυπα της Επίσημης Εφημερίδας πωλούνται προς €2,00 το καθένα - Ετήσια συνδρομή: €68.00